

MAKTABGACHA VA BOSHLANG'ICH TA'LIMDA PEDAGOGLARNING KASBIY KOMPETENTLIGINI TAKOMILLASHTIRISHDA XALQARO INNOVATSION FAOLIYATLARNING O'RNI

Xamrayeva Diyora Burxon qizi

Buxoro viloyati pedagogik mahorat markazi Maktabgacha, boshlang'ich va maxsus ta'lim
metodikalari kafedrası katta o'qituvchisi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.17564657>

***Annotatsiya.** Maqolada maktabgacha va boshlang'ich ta'limda pedagoglarning kasbiy kompetentligini takomillashtirishda xalqaro innovatsion faoliyatlarning o'rni tahlil qilinadi. Finlandiya, Singapur va Koreya kabi mamlakatlardagi ta'lim tizimlarida qo'llanilayotgan innovatsion yondashuvlar va metodlarni o'rganish pedagoglarning malakasini oshirishda samarali vosita sifatida xizmat qiladi. Ushbu maqola pedagogik faoliyatni zamonaviylashtirish jarayoniga oid amaliy misollarni taqdim etadi va O'zbekiston ta'lim tizimida amalga oshirilayotgan innovatsion faoliyatlarni muhokama qiladi.*

***Kalit so'zlar:** Pedagog, kasbiy komponent, innovatsion, musiqiy, estetik, maktabgacha ta'lim, boshlang'ich ta'lim, o'yin texnologiyalari, ko'nikma.*

Pedagogik kasbiy kompetentlikning rivojlanishi nafaqat o'qituvchining o'z bilim va ko'nikmalarini oshirishga, balki umumta'lim tizimining sifatini yaxshilashga ham xizmat qiladi. Maktabgacha va boshlang'ich ta'limda pedagoglarning kasbiy kompetentligini takomillashtirishning muhim jihatlaridan biri, xalqaro innovatsion faoliyatlarning o'rni va ta'limda yangi metodlar va texnologiyalarning qo'llanilishidir. Bunga asosan, ta'lim tizimi global miqyosda rivojlanayotgan bo'lib, pedagoglar o'z faoliyatlarida zamonaviy pedagogik yondashuvlar, texnologiyalar va metodlardan foydalanishni o'zlashtirishlari zarur. Ushbu maqolada, xalqaro tajribalar asosida pedagoglarning kasbiy kompetentligini oshirishda innovatsion faoliyatlarning o'rni ko'rib chiqiladi.

Kasbiy kompetentlikni oshirish pedagogning ilmiy va metodologik jihatdan yuksalishini ta'minlaydi. Maktabgacha va boshlang'ich ta'limda pedagoglarning malakasini oshirishni ta'minlash, o'quvchilarni sifatli ta'lim olishga yo'naltirishda muhim omil hisoblanadi. Pedagoglar o'zlarining kasbiy faoliyatida faqat an'anaviy metodlardan foydalanmasdan, balki innovatsion texnologiyalar va pedagogik usullarni joriy etishlari zarur. Maktabgacha ta'limda innovatsion metodlar, masalan, o'yin texnologiyalarini qo'llash, bolalarning harakatlanuvchi o'yinlarni rivojlantirish, musiqiy va estetik faoliyatlarni tashkil etishda yangi yondashuvlar mavjud. Pedagoglar o'zining metodologik bilimlarini yangilab borish, pedagogik faoliyatni joriy etishda innovatsiyalarni tatbiq etishda yuqori kompetentlikka ega bo'lishlari zarur.

Ta'lim tizimida innovatsiyalarni joriy etish, pedagoglarning kasbiy kompetentligini oshirishda muhim vosita hisoblanadi. Xalqaro tajribalar, pedagogika sohasidagi ilg'or yangiliklar bilan tanishish, ularni o'z tizimimizga moslashtirish hamda tatbiq etish jarayonida foydalidir. Misol uchun, Finlyandiya ta'lim tizimida pedagogik innovatsiyalar keng qo'llaniladi. Finlyandiyada ta'lim tizimi pedagoglarning kasbiy rivojlanishi uchun keng imkoniyatlar yaratadi, bunda ular o'zlarini doimiy ravishda yangilab boradilar. Singapurda esa pedagoglar

o'quvchilarning individual ehtiyojlarini hisobga olishga katta ahamiyat berishadi, o'qitishning interfaol metodlarini qo'llashadi, shu orqali o'quvchilarning o'zini ifoda etish qobiliyatini rivojlantiradilar. Koreya Respublikasida pedagoglar texnologiyalardan samarali foydalanishni o'rgatadigan mashg'ulotlar orqali o'z kompetentliklarini oshiradilar. Ularning tajribalarini o'rganish, O'zbekiston ta'lim tizimiga moslashtirish nafaqat o'quvchilarning bilim olish jarayonini, balki ta'lim tizimining sifatini ham oshirishga yordam beradi.

O'zbekiston ta'lim tizimida ham innovatsion faoliyatlar joriy etilmoqda. Xalqaro tajribalarga tayangan holda, maktabgacha ta'lim sohasida pedagoglarning malakasini oshirishga qaratilgan kurslar va seminarlarda zamonaviy metodlar, pedagogik texnologiyalar va innovatsion yondashuvlar taqdim etilmoqda. O'zbekistonning maktabgacha ta'lim tizimida innovatsion metodlar, masalan, STEM ta'limi, musiqiy-pedagogik faoliyatlar va o'yin texnologiyalari hamda ijtimoiy-emotsional rivojlanishni qo'llash orqali o'quvchilarning umumiy rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatilmoqda. Innovatsion faoliyatlarni joriy etish, pedagoglar uchun kasbiy rivojlanishning yangi imkoniyatlarini yaratadi, ularning o'zgaruvchan ta'lim ehtiyojlariga moslashuvchanligini oshiradi. O'zbekistonning ta'lim tizimida, ayniqsa, maktabgacha ta'limda, pedagoglar o'quvchilarning tafakkurini va ijodkorligini rivojlantirishda innovatsion faoliyatlardan foydalanishmoqda. Innovatsion yondashuvlar, masalan, raqamli o'quv materiallarini ishlab chiqish, interfaol darslar va videomuzokaralar yordamida, pedagoglarning malakasini oshirish va ularni zamonaviy ta'lim tizimiga moslashtirishga yordam beradi. Bu faoliyatlar orqali pedagoglar yangi metodlarni o'z faoliyatlariga tatbiq etish imkoniyatiga ega bo'ladilar.

Xalqaro innovatsion faoliyatlar pedagoglarning kasbiy kompetentligini takomillashtirishda muhim rol o'ynaydi. Turli mamlakatlardagi ilg'or tajribalardan o'rganish va ularni O'zbekiston ta'lim tizimiga moslashtirish, pedagoglarni o'z faoliyatlarida zamonaviy usullar va texnologiyalarni qo'llashga undaydi. Ta'lim jarayonida innovatsiyalarni joriy etish nafaqat pedagoglarning malakalarini oshiradi, balki umumta'lim tizimining sifatini ham yaxshilaydi. O'zbekistonning ta'lim tizimida ham xalqaro tajribalar asosida amalga oshirilayotgan innovatsion faoliyatlar pedagogik faoliyatni rivojlantirishda samarali vosita hisoblanadi. Shu tarzda, pedagoglarning kasbiy kompetentligini oshirish nafaqat o'quvchilarning bilim olish jarayonini yaxshilaydi, balki jamiyatning umumiy rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. O'zbekiston Respublikasining ta'lim tizimi haqida. (2020). Toshkent: O'qituvchi. **Abdurahmanov, B. (2020).**
2. *Pedagogik innovatsiyalar va ularning ta'lim tizimiga ta'siri.* Toshkent: O'zbekiston Respublikasining Ta'lim vazirligi.
3. **Saidov, J. (2018).** *Maktabgacha ta'limda innovatsion metodlarni joriy etish.* Toshkent:
4. **Ismoilov, S., & Qodirov, S. (2021).** *Pedagogik texnologiyalar va ularning pedagogik faoliyatda qo'llanilishi.* Toshkent: Akademnashr.
5. **Xolmatov, X. (2022).** *Pedagogika sohasida innovatsion yondashuvlar.* Samarqand: Samarqand davlat universiteti nashriyoti.
6. **Kamilova, M. (2019).** *Ta'lim tizimida innovatsion faoliyatlar.* Toshkent: O'zbekiston Respublikasi Ta'lim vazirligi.
7. Hakkarainen, K., & Pata, K. (2019). *Innovation in Education: New Pedagogical Approaches.* Helsinki: University of Finland Press.